

תפקידים תחביריים

תפקיד תחבירי הוא ה"שם" התחבירי לכל מילה במשפט.

התפקידים התחביריים הקיימים במשפט:

- **נשוא** - הפועל הקיים במשפט.
לדוגמא: רבקה לומדת לשון.

מלבד נשוא מרכזי זה יש עוד שלושה סוגי נשואים.

1. נשוא מורחב -

- פועל+שם פועל. לדוגמא: רבקה **אוהבת ללמוד** לשון.
- 2 פעלים אשר מחוברים ב-'ו' החיבור. לדוגמא: רבקה **חוזרת ומשננת** את נושאי המבחן בלשון.
- ניב. לדוגמא: רבקה **מקבלת בסבר פנים יפות** את חברותיה.

2. נשוא קיומי - יש/אין.

- נתייחס ליש ואין בתור הפועל.
- יש** לרבקה מבחן, **אין** לה בעיה עם זה.

3. נשוא שמני -

- המילה שלאחר האוגד הקשורה לנושא המשפט.
- האוגד יכול להיות כל גוף נסתר: הוא, הם, הן, היא. ולכן המילה הבאה אחריו היא נשוא. לדוגמא: רבקה היא **תלמידה** בכיתה יב. – 'היא' שווה אוגד לכן המילה 'תלמידה' תהיה נשוא.
- האוגד יכול להיות מילה הבנויה משורש ה.י.ה ומנטיותיו. ולכן המילה הבאה אחריו היא נשוא.
- לדוגמא: רבקה הייתה **מרוגשת** לקראת המבחן בלשון. – 'הייתה' = אוגד, לכן 'מרוגשת' שווה לנשוא.
- המילים 'הפך' ו'נעשה' תמיד יהיו אוגד והנשוא יבוא אחריו.
- לדוגמא: פניה הפכו **מוארות**. – 'הפכו' = אוגד, והנשוא הוא 'מוארות'.
- המילה 'אין' שמשמעותה היא 'לא' תמיד תהיה אוגד והנשוא יבוא אחריה.
- לדוגמא: היא אינה **חוששת** מהבחינה – 'אינה' = אוגד. וה'חוששת' היא הנשוא.

- **לואי \ משלים שם** - מילה המתארת שם עצם במשפט.
ניתן לזהות אותו על ידי שאילת השאלות: איזה?/של מי?
לדוגמא: רבקה **החרוצה** מתכוננת לבחינה **רצינית** במקצוע **לשון**.

- **מושא \ שם פועל** – מילה הקשורה לפועל במשפט , או מילה שמופיעה אחרי המילה 'את' השאלות אשר איתן ניתן לזהות את המושא הן: במה? \ למי? \ על מי? \ וכולי.
לדוגמא: רבקה שמה את מחברת **לשון על השולחן**.

- **נושא** – מי שקשור לנשוא במשפט.
לדוגמא: למרות הקושי הצליחה **רבקה** במבחן.

עוד סוג נושא הוא נושא סתמי-
נושא שאינו מפורש במשפט ונמצא עם הנשוא באותה המילה.
לדוגמא: מדברים על בגרות. 'מדברים' היא נושא סתמי+ הנשוא.

חשוב לשים לב שהנשוא יכול להיות גם נשוא מורחב.